

Ministerie van Economische Zaken
De heer H. Kamp
Postbus 20401
2500 EK 'S-GRAVENHAGE

Den Haag, 26 SEP. 2013

Uw kenmerk: DGETM-EM / 13161079

Ons kenmerk: ACM/DE/2013/204460

Contactpersoon:

Onderwerp: 13.0831.38 UHT Wetsvoorstel Volumecorrectie nettarieven voor de energie-intensieve industrie

Geachte heer Kamp,

Onder verwijzing naar de brief van 23 september jongstleden, met het verzoek om een uitvoerings- en handhavingstoets (hierna: UHT) uit te voeren, bericht ik u namens Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) als volgt.

Graag wil ik u bedanken voor het toezenden van het wetsvoorstel tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 – volumecorrectie nettarieven voor de energie-intensieve industrie (hierna: het wetsvoorstel). In deze brief vindt u de resultaten van de analyse van ACM naar de uitvoerbaarheid¹ en handhaafbaarheid² van het wetsvoorstel.

Over het wetsvoorstel heeft beperkt overleg plaatsgevonden tussen ACM en uw ministerie. Het wetsvoorstel dat ACM op 19 september jongstleden van uw ministerie heeft ontvangen heeft als uitgangspunt voor deze UHT gediend. Daarbij merk ik op dat ACM beperkte tijd is gegund om te komen tot een UHT, en zich noodzakelijkerwijs tot de hoofdlijnen beperkt.

Het wetsvoorstel voegt het systeemdiententarief samen met het transporttarief. Daarnaast wordt voor de energie-intensieve industrie een volumecorrectieregeling op het transporttarief voorgesteld. Met dit wetsvoorstel wordt beoogd de concurrentiepositie van grootverbruikers te verbeteren, in het bijzonder meer gelijk te stellen met grootverbruikers in Duitsland.

¹ Onder uitvoerbaarheid verstaat ACM de beoogde uitvoerbaarheid voor de sector en de toezichthouder.

² Onder handhaafbaarheid verstaat ACM de beoogde handhaafbaarheid voor de toezichthouder.

Resultaat uitvoerings- en handhavingstoets

Op grond van de door ACM gemaakte analyse komen wij tot de conclusie dat het voorliggende wetsvoorstel tot grote uitvoeringsproblemen leidt. Dit houdt met name verband met de beoogde datum van inwerkingtreding van het wetsvoorstel. In deze UHT wordt eerst ingegaan op de aanleiding en context van het wetsvoorstel. Daarna gaat ACM in op de uitvoeringsproblemen die dit wetsvoorstel met zich brengt.

Aanleiding

De toelichting bij het wetsvoorstel maakt duidelijk dat de belangrijkste doelstelling van het wetsvoorstel is dat de concurrentiepositie van energie-intensieve bedrijven in Nederland verbetert. De concurrentiepositie van Nederlandse energie-intensieve bedrijven staat onder druk, mede doordat de elektriciteitskosten in met name Duitsland lager liggen dan in Nederland.

ACM erkent dat er significante verschillen bestaan in de elektriciteitskosten tussen Duitsland en Nederland. Door gesubsidieerde hernieuwbare elektriciteit is de Duitse groothandelsprijs lager dan in Nederland. Daarbij ontvangt de energie-intensieve industrie in Duitsland een korting op het transporttarief. De Duitse kortingsregeling is echter omstreden. De Duitse rechter heeft een deel van de regeling vernietigd en de Europese Commissie doet onderzoek naar de regeling wegens mogelijke inbreuk op de staatssteunregels.

De Europese Unie streeft naar de totstandkoming van één Europese energiemarkt. Tegelijkertijd kunnen nationale uitzonderingen daarin een verstorende rol spelen. ACM onderschrijft het belang van een Europese Interne markt en het *level playing field* daarin. Gezien de situatie in Duitsland is ACM zich bewust van de context waarbinnen dit voorstel tot stand is gekomen.

Context

Het wetsvoorstel stelt een regeling voor waarmee energie-intensieve bedrijven een korting krijgen op het transporttarief. Afhankelijk van de bedrijfstijd en het verbruik, kan deze korting oplopen tot 90%. In verband met uitvoeringslasten, in het bijzonder bij juridische procedures, hecht ACM aan een gedegen onderbouwing van de voorgestelde regeling.

Uit het Europeesrechtelijke kader volgen eisen waarop de voorgestelde regeling nader onderbouwd kan worden. Te weten, het non-discriminatie beginsel en kostenoriëntatie. Het is ACM nog onvoldoende duidelijk hoe de - blijkens de toelichting - bijdrage aan netstabiliteit van energie-intensieve industrie zich verhoudt tot hoge bedrijfstijd en verbruik. Vraag is vervolgens of er een gerechtvaardigd onderscheid wordt gemaakt tussen de energie-intensieve industrie en andere afnemers. Daarnaast is een nadere onderbouwing voor wat betreft kostenoriëntatie wenselijk. Zo zal de geschatte 40 miljoen euro aan korting worden betaald door andere zakelijke afnemers en

consumenten. Hierdoor betalen andere afnemers meer voor de transportdienst waarvan de energie-intensieve industrie ook profiteert, maar (aanzienlijk) minder voor betaalt. Voorts merkt ACM op dat vaststelling of goedkeuring van de tarieven, dan wel de methode om de hoogte van de tarieven te berekenen een bevoegdheid van ACM is.³ Het primaire belang dat het wetsvoorstel nastreeft – te weten de verbetering van de concurrentiepositie van energie-intensieve bedrijven in Nederland – is niet een, door het Europeesrechtelijk kader voor de tariefregulering, erkend belang. ACM vraagt zich af in hoeverre dit wetsvoorstel op deze punten in overeenstemming is met Europeesrechtelijke eisen.

ACM erkent de uitdaging voor de energie-intensieve industrie, in het bijzonder in verhouding tot vergelijkbare afnemers in Duitsland. Om tegemoet te komen aan de wens tot de verbetering van de concurrentiepositie van de energie-intensieve industrie, zonder verschuiving van kosten naar andere zakelijke afnemers en consumenten, kan ook gebruik worden gemaakt van de congestie inkomsten. Dit zijn de inkomsten die de beheerder van het landelijk elektriciteitsnetwerk ontvangt uit de toewijzing van Interconnectiecapaciteit. ACM kan deze inkomsten in de regulering betrekken, zodat alle afnemers hiervan profiteren. ACM acht verrekening van de congestie inkomsten eenvoudig uitvoerbaar.

3/5

Uitvoeringsproblemen wetsvoorstel

Het wetsvoorstel stelt voor om het systeemdienstentarief samen te voegen met het transporttarief. Daarnaast wordt een volumecorrectieregeling voor de energie-intensieve industrie op het transporttarief voorgesteld. Het wetsvoorstel beoogt inwerkingtreding per 1 januari 2014.

Samenvoeging systeemdienstentarief en transporttarief

ACM stelt voorop dat zij - mede gezien de uitvoeringsproblemen die onder de huidige wet zijn ontstaan - voorstander is van samenvoeging van het systeemdienstentarief en het transporttarief. Echter, het moment van inwerkingtreding van het wetsvoorstel leidt tot grote uitvoeringsproblemen. Dit licht ACM hiernavolgend toe.

ACM stelt jaarlijks de tarieven vast die de netbeheerders maximaal in rekening mogen brengen bij afnemers. Ten behoeve van deze vaststelling ontvangt ACM op 1 oktober van elk kalenderjaar de tarievenvoorstellen van de netbeheerders. ACM streeft er naar om de tarieven jaarlijks vóór 1 december vast te stellen. De tarieven dienen namelijk als input voor het gereedmaken van de administratieve systemen bij netbeheerders en leveranciers. Voor de tarieven voor het jaar 2014 geldt dat dit jaar de bijzondere omstandigheid bestaat dat de leverancier, volgende uit het wettelijke leveranciersmodel⁴, voor het eerst alle netwerk tarieven direct bij kleinverbruikers gaat factureren. De sector dient zodoende tijdig op de hoogte te zijn van de door ACM vastgestelde maximumtarieven.

Het huidige wettelijke kader evenals de op 26 september 2013 vastgestelde methodebesluiten gaan uit van twee tariefdragers: het systeemdienstentarief en het transporttarief. Op grond van het

³ Artikel 37, eerste lid, onder a van Richtlijn 2009/72.

⁴ TK, 2012–2013, 29 023, nr. 142, Wet Marktmodel

geldende kader worden zowel het systeemdienstentarium als het transportarium voor het jaar 2014 vastgesteld op 1 december 2013.

De wetgever streeft naar vaststelling van het wetsvoorstel door de Kamer vóór het kerstreces. De wet zou dan inwerking treden per 1 januari 2014. De tarieven voor het jaar 2014 zijn op dat moment al vastgesteld.

Wanneer het wetsvoorstel in zijn huidige vorm per 1 januari aanstaande wordt verheven tot wet, ontbreekt de grondslag om het systeemdienstentarium in rekening te brengen. Het wetsvoorstel stelt immers voor om artikel 30 – de grondslag voor het in rekening brengen van het systeemdienstentarium – te laten vervallen (zie onderdeel F). Dit betekent dat er geen tariefdrager meer is om de kosten voor de systeemtaak in rekening te brengen. Als gevolg hiervan kan TenneT het vastgestelde budget voor het jaar 2014 van circa 135 miljoen euro voor de systeemtaak, niet in rekening brengen bij haar afnemers.

Naast de effecten voor TenneT zijn er ook effecten voor de regionale netbeheerders. In de methodebesluiten voor de regionale netbeheerders d.d. 26 september 2013 is een schatting vastgesteld voor de inkoopkosten van transport van elektriciteit voor het jaar 2014 tot 2017. Door het wetsvoorstel worden de regionale netbeheerders geconfronteerd met hogere inkoopkosten van transport (vanwege de samenvoeging van de tarieven), die geen onderdeel vormen van de schatting en daardoor niet meteen vergoed kunnen worden. Dit leidt ertoe dat de regionale netbeheerders per jaar circa 100 miljoen euro moeten voorschieten, die zij pas na twee jaar in het geheel terugkrijgen. ACM heeft bij de vaststelling van de methodebesluiten geen rekening met het wetsvoorstel kunnen houden. Zodoende leidt het wetsvoorstel tot liquiditeitsstekorten bij de regionale netbeheerders.

ACM heeft eerst op 19 september jongstleden kennis kunnen nemen van dit wetsvoorstel. Hierdoor hebben ACM en de sector zich niet kunnen voorbereiden op de effecten die het samenvoegen van de tarieven met zich brengen. Daarnaast valt bij het schrijven van deze UHT onvoldoende te overzien welke gevolgen dit voorstel heeft voor de hoogte van de tarieven voor individuele afnemers.

Voor uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel acht ACM het noodzakelijk dat er een aanvullende wettelijke regeling wordt opgenomen om de liquiditeitsstekorten van de regionale netbeheerders te dekken. Voorst acht ACM een inwerkingtreding van de samenvoeging van het systeemdienstentarium en het transportarium op 1 januari 2015 wel uitvoerbaar, waarbij de grondslag om het systeemdienstentarium in rekening te brengen (artikel 30) in het jaar 2014 blijft bestaan.

Volumecorrectieregeling

In het wetsvoorstel worden diverse begrippen gehanteerd. Bijvoorbeeld bedrijfstijd, verbruik, black-start-voorziening, volume en daluren. Deze begrippen worden reeds gebruikt in de codes.⁵ Zowel het voorstel tot samenvoeging van de tariefstructuren als het voorstel voor een volumecorrectieregeling, leiden ertoe dat meerdere codes dienen te worden gewijzigd. ACM dient de netbeheerders in de

⁵ Codes zijn de algemene voorwaarden van de netbeheerders met publiekrechtelijke grondslag. Codes die door dit wetsvoorstel gewijzigd dienen te worden zijn de Netcode, Systeemcode en de TarievenCode Elektriciteit.

Autoriteit Consument & Markt

gelegenheid te stellen om de codes in overeenstemming te brengen met het wetsvoorstel. Dit vergt tijd en leidt tot uitvoeringslasten voor de sector en ACM.

Zowel TenneT als de regionale netbeheerders dienen de korting aan specifieke afnemers toe te kennen. Zij moeten dit baseren op een schatting van het verbruik van de afnemers. Pas na afloop van het jaar kan worden vastgesteld of een afnemer ook daadwerkelijk in aanmerking kwam voor de korting. Dit leidt tot restitutierisico's voor netbeheerders. Daarnaast dient ACM de gegeven kortingen op basis van de volumecorrectieregeling te controleren. Dit leidt tot uitvoeringslasten voor zowel de sector als ACM.

Tot slot

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Wij vernemen graag wanneer uw ministerie deze brief zal publiceren.

Uiteraard is ACM graag bereid tot nader overleg over de inhoud van deze brief. U kunt hiervoor contact laten opnemen met Monica Sonderegger, bereikbaar onder telefoonnummer 070 722 2785. Bij een eventuele schriftelijke reactie wordt u verzocht te refereren aan kenmerk 13.0831.38.

Hoogachtend,

Autoriteit Consument en Markt
namens deze,

Dr. F.J.H. Don
bestuurslid

5/5